

SMILSTVO VERZUS ČISTOTA

Rodinná katechézka 146-2020 (722)

www.inky.sk

týždeň po 2. 8. 2020

„Nescudzoložíš!“ (Ex 20, 14; Dt 5, 18). „Počuli ste, že bolo povedané: ‚Nescudzoložíš!‘
No ja vám hovorím: Každý, kto na ženu hľadá žiadostivo, už s ňou scudzoložil vo svojom srdci“ (Mt 5, 27-28).

BOŽIE SLOVO:

(Gn 4,7)

Čítanie knihy Genezis: *Ak robíš dobre, môžeš sa vystríeť, ale ak dobre nerobíš, čiha hriech pri dverách a sleduje ťa jeho žiadostivosť, a predsa ty ju máš ovládať.* Počuli sme Božie slovo!

KATECHÉZKA (KKC 2331-2359)

(porov. www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 559 až 568, 346, 345)

Tému šiesteho prikázania začína katechizmus slovami: „*Boh je láska a žije sám v sebe z tajomstva osobného spoločenstva lásky. Tým, že Boh stvoril ľudskú prirodzenosť muža a ženy na svoj obraz..., vložil do nej povolanie – a teda schopnosť a morálnu zodpovednosť – k láske a spoločenstvu*“ (KKC 2331). Čo to má spoločné so sexom? Katechizmus hneď pokračuje a hovorí: „*Sexualita má vplyv na všetky stránky ľudskej osoby v jednote jej tela a duše. Týka sa najmä citovosti, schopnosti milovať a plodiť a všeobecnejšie aj schopnosti nadväzovať spoločenské vzťahy s druhými*“ (KKC 2332). Takže: sexualita naše vzťahy lásky a vzťahy spoločenstva ovplyvňuje. Preto je dôležitá. A tu je dobré sa zastaviť a trochu lepšie sa na toto jej miesto v rámci vzťahov pozrieť.

Sme svedkami veľkého zápasu medzi *realizmom a racionalizmom* na jednej strane a *nominalizmom a voluntarizmom* na druhej strane. Ten prvý hovorí, že *najprv* je skutočnosť, realita, ktorá jestvuje nezávisle od nás – a my sme jej súčasťou – ktorá je od Boha a Boh sám je vrcholom a plnosťou toho, čo je skutočné. Človek je povolaný, aby túto realitu spoznal, prijal a s jej pomocou a v rámci nej, využívajúc ju správnym spôsobom, nakoniec dosiahol aj cieľ svojho života a jeho zmysel a ním je zbožštenie sa v Bohu. Kresťanstvo je racionalistické a realistické až do morku kosti, nemá zmysel pre fantazírovanie a plané snívanie a podobné veci. Drží sa zeme, drží sa skutočného, toho, čo sa dá zakúsiť, nahmatať, vidieť, zažiť, overiť. Tento jeho postoj zaznieva aj tu: „*Každý človek, muž i žena, má uznať a prijať svoju sexuálnu totožnosť. Fyzická, morálna a duchovná rozdielnosť a komplementárnosť (vzájomné dopĺňanie sa) sú zamerané na dobrá manželstva a na rozvíjanie rodinného života. Súlad manželského páru a spoločnosti závisí čiastočne od spôsobu, akým sa medzi pohlaviami prežíva komplementárnosť a vzájomná potreba a opora*“ (KKC 2333). Objektívne, som muž alebo žena. Bodka. Takže to prijímam. Je to dar, nie bremeno. A, samozrejme, som konkrétny muž s konkrétnymi vlastnosťami a schopnosťami, resp. konkrétna žena tiež s konkrétnymi schopnosťami a vlastnosťami. Ani tie nie sú bremenom, ale darom. Ako kresťan s istotou viem, že Boh mi všetky tieto vlastnosti a schopnosti dal, aby som cez ne a s nimi bol obohatením Cirkvi, sveta, ľudí okolo seba a aby nakoniec boli aj nástrojom mojej vlastnej spásy, vozom, ktorý je tu na to, aby som sa ho naučil ovládať a potom nasmeroval na Nebo. Aj manželstvo je o tom, že muž a žena v ňom nie sú rovnakí, ale odlišní. Ani jeden nie je väčší ani lepší, silnejší ani slabší, lepší ani horší. Každý má svoje jedinečné dary a schopnosti a práve komunita (porov. katechézky 39/559 až 44/568), ktorou má byť aj manželstvo, je tým miestom, kde tieto odlišnosti nie sú problémom, ale skutočným obojstranným obohatením.

Na druhej strane stoja *nominalisti a voluntaristi* a ich dnes dominantná ideológia, marxizmus. Zhrnuté jednou vetou: *Poručíme vetru, dešti*, ako hlásali boľševici u nás za oných čias. Prvá je *vôľa*. Prvé je naše *chcenie*. Biológia, príroda, realita s tým nemajú nič spoločné. Chceme byť žena? Chceme byť muž? Polyamor? Drak či dračica? Pes? Len na mne záleží, čím budem. Ak sa za to prehlásim, tak tým som. Ak mi to nestačí, je tu medicína, ktorá ma zmrzačí tak, aby to vyhovovalo mojej vôli. Nič a nijako nesmie odporovať mojej vôli. Ja som boh! Počujete v tom ozvenu z Raja? „*Budete ako bohovia...*“ – takýmto zvráteným a naivným spôsobom. Tlak z tejto strany je tak veľký, že aj veda, ona bašta rozumu a civilizácie, po stáročia pestovaná Cirkvou ako jeden z prejavov je postoj, sa začína pomaly drobiť a ustupovať pod kladivom nadšených aktivistov za právo nazývať čierne bielym, modré červeným a zelené nejestvujúcim, ak si to tak ja, pán všetkého, zaželám... Moje šťastie a budúcnosť už nie je v narovnaní mojej zvrátenosti a pokrivenosti podľa jestvujúcej Božej reality – tu ale aj v akejkol'vek inej oblasti života – ale v tom, že celý svet, Vesmír, spoločnosť, všetko *ohnem a pokrútim* podľa svojej vlastnej pokrútenosti a nakoniec zasadnem na samom vrchole tohto ohavného paškvílu ako jeho vládár, pán, ja, človek, boh.

Práve v oblasti sexu je dnes tento boj nesmierne prudký. Na nás, kresťanov, je okrem iného pokrivené aj to, že ako Cirkev by sme predsa mali hlásať a brániť a podporovať lásku a pri sexe predsa ide o lásku, sex je predsa láska! Ako to, že to kresťania nevedia?

No, nevedia to jednoducho preto, že sa držia reality a rozumu. A tie im vravia – jedno, či otvoríte Bibliu, alebo učebnicu psychológie či biológie – že *sex nie je láskou*. Môže lásku sprevádzať, ako to hovorí Katechizmus a byť jedným z jej nástrojov, rozhodne nie najdôležitejším, ale sám o sebe nie je láskou. Je telesnou (nechcem povedať zvieracou) žiadostivosťou ukojiť svoju sexuálnu túžbu, ale až v spojení s vyššími oblastami života a človeka nadobúda svoju veľkú krásu a hodnotu. Dokonca ani *citová zamilovanosť*, pod vplyvom ktorej hrdinovia moderných filmov a seriálov automaticky postŕhajú šaty a zamieria do postele, nie je láskou. Je len vzplanutím citovej žiadostivosti a túžbou tým druhým ukojiť svoje citové potreby – a v pozadí za nimi túžbu a smäd po tom naplnení, ktoré môže dať iba Boh. Skutočná láska, to je vernosť, to je postoj a rozhodnutie rozumu a vôle – a možno najlepšie ju vidieť vtedy, ak sa odohráva medzi priateľmi – a tými si musia byť aj manželia.

UVAŽUJEME:

Najprv si prejdite body KKC 2337 až 2359!

Láska priateľská je čistá, hlboká, oddaná – a preto nesmierne nádherná! – a pritom v nej nenájdete ani žiadnu zamilovanosť a už vôbec nie žiaden sex. Odborníci vravia, že manželia si musia byť najprv jeden druhému takýmto najlepšimi a oddanými priateľmi a to bez akejkol'vek vzájomnej „*chémie*“ a podobných vecí. Inak by to bola len ilúzia. Aj preto je predmanželský sex veľmi nešťastná voľba s tragickými následkami – obaja totiž budujú vzťah na niečom, čo je veľmi dočasné, časom sa pomíne (ako vysvetľuje doktor Plzák) a súčasne im omámenosť *oxytocinom* bráni v tom, aby sa tými priateľmi mohli naozaj stať (porov. KKC 2350). Správne je to vtedy, ak je to naopak: Najprv najlepší priatelia – a až potom spečatenie, završenie tohto priateľstva v sexuálnom akte, ktorý sa tak z malej bobuľky náhle stáva nádhernou čerešničkou na torte mocného, krásneho a čistého priateľstva muža a ženy. A to je už, páni, iná pesnička!

Preto Katechizmus hovorí, že všetci sme povolani k *čistote* – jedno či ako rehoľníci a kňazi, či ako vdovy či panny (a vdovci a panici) alebo ako manželia v manželstve (KKC 2349).

Čnosť čistoty je, krátko a stručne: je ja vládneť sexu, nie sex mne. Viem si sex užiť a vychutnať vtedy, keď je na svojom mieste a slúži tomu, čomu slúžiť má – ale pokojne dokážem žiť bez neho a nijako mi nechýba, som od neho slobodný. Som človek, človek! Nie nejaké zviera, ktoré slepo podlieha svojim pudom!

Tá „*panenská fáza*“ pred manželstvom tak môže prispieť aj k tomu, aby snúbenci k sebe nepristupovali ako k nejakým „*sexuálnym objektom*“, pudení vášňou, ale ako človek k človekovi, osoba k osobe, Boží syn k dcére Boha, priateľ k priateľovi, ako vysvetľuje ak Katechizmus: „*Čnosť čistoty sa rozvíja v priateľstve. Ukazuje učeníkovi, ako nasledovať a napodobňovať toho, ktorý si nás vyvolil za svojich priateľov, úplne sa nám daroval a dáva nám účasť na svojej božskej prirodzenosti. Čistota je prislubom nesmrteľnosti*“ (KKC 2347)

UVAŽUJEME:

Kto vo mne vládne? Moje vášne a pudy – sex, ale aj jedlo a pitie, lakomstvo,...? Alebo vládneť ja a som slobodný? Využívam na prehlbovanie tejto slobody nástroje askézy (porov. KKC 2339 – 2345)?